

महाराष्ट्र शासन
कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग,
शासन परिपत्रक क्रमांक- पविआ-१०१७/प्र.क्र.१६२/पदुम-३
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई- ४०० ०३२.
दिनांक- २१, डिसेंबर, २०२१

- वाचा :-** (१) सन २०१७ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक ४५ , दिनांक ३१ जुलै, २०१७.
(२) शासन परिपत्रक, कृषि व पदुम विभाग, समक्रमांक, दिनांक १९ ऑगस्ट, २०१७.
(३) शासन अधिसूचना, कृषि व पदुम विभाग, क्र. पविआ-१०१७/प्र.क्र.६१/भाग-१ / पदुम-३,
दिनांक- १० नोव्हेंबर, २०१७
(४) शासन परिपत्रक, कृषि व पदुम विभाग, समक्रमांक, दिनांक १० नोव्हेंबर, २०१७

शासन परिपत्रक:-

राज्यात बैलगाडी शर्यतीस परवानगी देण्यासाठी, केंद्र शासनाच्या प्राण्यांना क्रूरतेने वागवण्यास प्रतिबंध करण्याबाबत अधिनियम, १९६०, मध्ये “सन २०१७ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक ४५” अन्वये सुधारणा करण्यात आली असून, सदर अधिनियम दिनांक ३१ जुलै, २०१७ रोजी राज्य शासनाच्या राजपत्रात प्रख्यापित करण्यात आला आहे. तथापि, यासंदर्भात मा. उच्च न्यायालय, मुंबई यांनी जनहित याचिका (स्टॅम्प क्र. २३१३२/२०१७) च्याअनुषंगाने दि. १६/८/२०१७ व दि. ११/१०/२०१७ रोजी दिलेले निर्णय विचारात घेऊन सदर अधिनियमाच्या कलम ३ च्या पोट-कलम (२) तसेच वाचा क्र. ३ येथील दिनांक १० नोव्हेंबर, २०१७ रोजीच्या अधिसूचनेन्वये विहित करण्यात आलेल्या नियमामधील तरतूदीनुसार संबंधित जिल्हाधिकारी यांनी पुढील आदेश होईपावेतो बैलगाडी शर्यतीस परवानगी देऊ नये असे निर्देश वाचा अ. क्र. ४ येथील दिनांक १०.११.२०१७ रोजीच्या परिपत्रकान्वये देण्यात आलेले होते.

२. मा. उच्च न्यायालयाच्या उक्त निर्णयाविरुद्ध राज्य शासनाच्या वतीने मा.सर्वोच्च न्यायालयात दाखल करण्यात आलेल्या विशेष अनुमती याचिका क्र. ३५२६ व ३५२७/२०१८ च्याअनुषंगाने मा.सर्वोच्च न्यायालयाने दि. १६/१२/२०२१ रोजी निर्णय दिला आहे. तसेच तामिलनाडू, कर्नाटक व महाराष्ट्र या राज्यांनी केंद्र शासनाच्या प्राण्यांना क्रूरतेने वागवण्यास प्रतिबंध करण्याबाबत अधिनियम, १९६०, मध्ये केलेल्या सुधारणांच्या अनुषंगाने मा. सर्वोच्च न्यायालयात दाखल झालेल्या सर्व विशेष अनुमती याचिका मा. सर्वोच्च न्यायालयाच्या घटनापीठापुढे निर्णयासाठी ठेवल्या आहेत. सदर घटनापीठाच्या अंतिम निर्णयाच्या अधिन राहून राज्यात बैलगाडी शर्यती विहित अटी व शर्तीचे पालन करून सुरु करण्यास मा. सर्वोच्च न्यायालयाने उक्त दि. १६/१२/२०२१ रोजीच्या निर्णयान्वये मंजूरी दिली आहे.

३. मा.सर्वोच्च न्यायालयाने उक्त दि. १६/१२/२०२१ रोजी दिलेल्या निर्णयानुसार घटनापीठाच्या अंतिम निर्णयाच्या अधिन राहून प्राण्यांना क्रूरतेने वागवण्यास प्रतिबंध करण्याबाबत (महाराष्ट्र सुधारणा) अधिनियम, २०१७ मधील तरतूदी आणि महाराष्ट्र प्राण्यांना क्रूरतेने वागवण्यास प्रतिबंध करण्याबाबत (बैलगाडी शर्यतीचे आयोजन) नियम, २०१७ मध्ये विहित करण्यात आलेल्या नियम व अटी / शर्तीचे काटेकोरपणे पालन करून राज्यात बैलगाडी शर्यतीस परवानगी देण्यात येत आहे.

४. सदर शासन परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याच्या संकेतांक २०२११२२११३२०१४६३०१ असा आहे. हे परिपत्रक डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(विकास तु. कदम)
शासनाचे अवर सचिव

प्रत,

१. मा. राज्यपाल यांचे सचिव, राजभवन, मलबार हिल, मुंबई
२. मा. मुख्यमंत्री यांचे अपर मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई-३२.
३. आयुक्त पशुसंवर्धन, पशुसंवर्धन आयुक्तालय, पुणे.
४. सर्व जिल्हाधिकारी
५. सर्व जिल्हा पोलीस अधिक्षक
६. मा. मंत्री (पदुम) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई-३२.
७. मा. राज्यमंत्री (पदुम) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई-३२.
८. सर्व उप आयुक्त पशुसंवर्धन
९. सर्व जिल्हा पशुसंवर्धन अधिकारी
१०. सचिव (पदुम) यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई-३२.
११. निवड नस्ती (पदुम-३)